

Müzik Teorisi Notları 18

-Değiştirici İşaretler (Arızalar)-

Değiştirici işaretler notanın önüne geldiğinde sesi kalına doğru ya da inceye doğru değiştiren işaretlerdir. Kullandığımız 3 tane değiştirici işaret var:

- Diyez
- Bemol
- Natürel

Diyez

Diyez işareti önüne geldiği notayı yarım perde inceltir.

Bemol

Bemol işareti önüne geldiği notayı yarım perde kalınlaştırır.

Natürel

Natürel işareti diyez ya da bemol işaretinin etkisini ortadan kaldırıp notayı doğal haline döndürür. Diyez ya da bemol almamış herhangi bir nota zaten doğal halindedir, natüreldir.

Önemli Kural

Bir ölçü içinde herhangi bir notada diyez ya da bemol varsa, aynı ölçü içindeki aynı notalar da bu arızalardan etkilenir. Örneğin aşağıdaki örnekte ilk ölçüde gelen 2. fa notası da diyez olarak çalınır.

Eğer ikinci gelen arızalı notanın doğal haliyle çalınması isteniyorsa önüne natürel işareti konulmalıdır. Örneğin yukarıdaki parçada ilk ölçüdeki ikinci fa notasının ve ikinci ölçüdeki ikinci si notasının natürel olarak çalınmasını istiyorsak aşağıdaki gibi yazmalıyız:

Çift diyez

Önüne geldiği notayı iki yarım perde yani bir tam perde inceltir.

Çift bemol

Önüne geldiği notayı iki yarım perde yani bir tam perde kalınlaştırır.

Anarmonik (sesdeş) notalar

Notaların duyuluşları aynı ancak isimleri farklıysa bunlar sesteş notalardır.

Örneğin yukarıdaki ilk ölçüde gördüğünüz do diyez ve re bemol seslerini elde etmek için piyanoda aynı tuşa basmalıyız ve duyacağımız ses aynı olacaktır.

Kromatik gam

Kromatik dizi ya da kromatik gam, seslerin yarım perde aralıklarla sıralanarak yukarı çıkması ya da aşağı inmesiyle oluşan dizidir.

Değiştirici işaretlerin yazım kuralları

Kural 1:

Arızalar değiştirecekleri notadan sonra değil, notanın önüne yazılırlar.

Kural 2:

Arızanın dizek üzerinde nereye yazıldığı çok önemlidir. İşaret notanın bulunduğu çizgi ya da boşluğa uygun yazılmalıdır. Diyez işaretinin ortasında gördüğünüz kutucuk önüne yazıldığı notanın bulunduğu çizgi veya aralığa denk gelmelidir

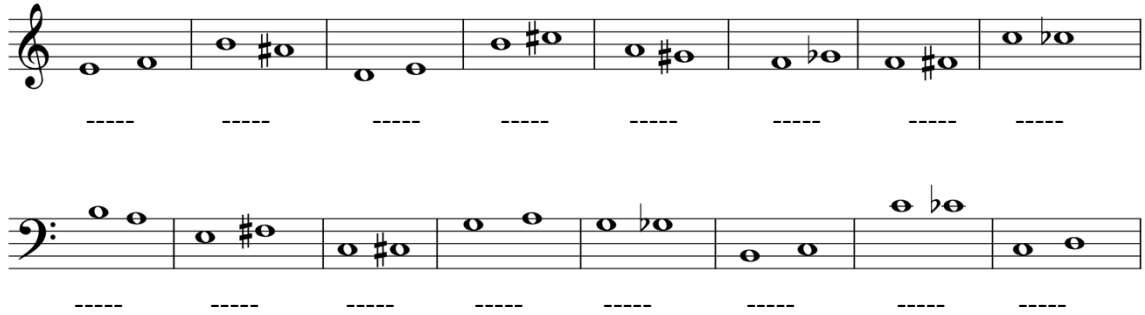
Bemol işareti b harfine benzer ve bu harfin yuvarlağı önüne yazıldığı notanın bulunduğu çizgi veya aralığa denk gelmelidir. Benzer kural natürel işareti için de geçerli.

Yarım-Tam Aralıklar ve Değiştirici İşaretler İçin Alıştırmalar

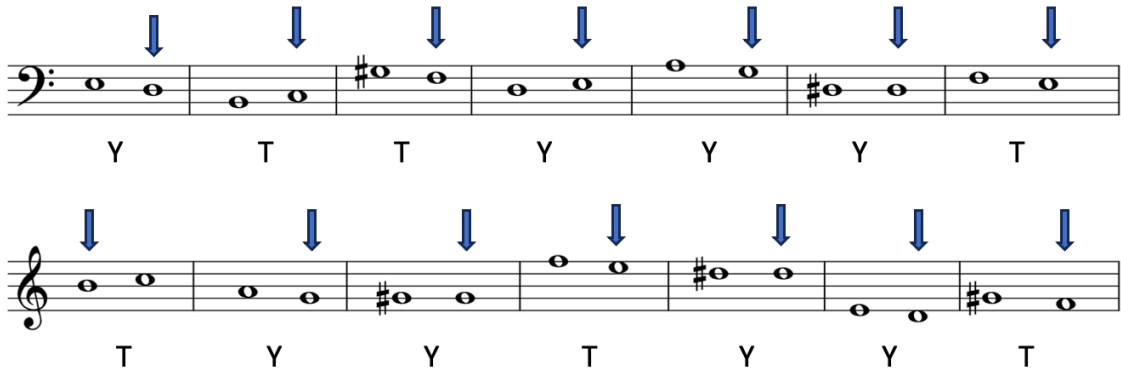
Not: Eğer evinizde bir klavye ya da piyano yoksa aşağıdaki alıştırmaları, “Aralıklara Giriş” ders notlarındaki klavyeden yardım alarak da cevaplayabilirsiniz. Ancak ideali, mi-fa ve si-do aralıklarının yarım, diğer natürel seslerin ise tam olduğunu aklınızda tutarak hesaplamanızdır.

Kolay Gelsin☺

- 1- Aşağıdaki nota çiftlerinin altına aralarındaki uzaklığa göre T (tam) ya da Y (yarım) yazın. **2. dizeğin anahtarının “fa anahtarı” olduğunu unutmayın.**

- 2- Aşağıdaki nota çiftlerinin işaretli olanlarına diyez, bemol ya da natürel koyarak altlarında yazan T ya da Y perde aralığını elde edin. **Dikkat!:** İlk dizek fa anahtarında.

- 3- Aşağıdaki notaların önüne dizeğin başında gördüğünüz işaretleri koyun (diyez, bemol, natürel, çift diyez ve çift bemol). İşaretleri doğru yere koyduğunuzdan emin olun.

Değiştirici İşaretler: <https://www.youtube.com/watch?v=j1zWssOvFHU>

5